

ADVIES Nr. 1.690

Zitting van woensdag 20 mei 2009

Verlof voor bijstand aan of verzorging van een zwaar ziek kind dat in een ziekenhuis opgenomen is

x x x

2.327-1

ADVIES Nr. 1.690

Onderwerp: Verlof voor bijstand aan of verzorging van een zwaar ziek kind dat in een ziekenhuis opgenomen is

De heer A. DE DECKER, Senaatsvoorzitter, heeft bij brief van 28 april 2008 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een wetsvoorstel tot toekenning van een vergoeding aan de ouders van een gehospitaliseerd kind.

De bespreking van die problematiek werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 20 mei 2009 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

A. Onderwerp en draagwijdte van de adviesaanvraag

De heer A. DE DECKER, Senaatsvoorzitter, heeft bij brief van 28 april 2008 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een wetsvoorstel tot toekenning van een vergoeding aan de ouders van een gehospitaliseerd kind.

Nu heeft elke werknemer het recht om maximum tien dagen per kalenderjaar van het werk afwezig te zijn om dwingende redenen, die zijn opgesomd in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 45 van 19 december 1989 houdende invoering van een verlof om dwingende redenen of in het koninklijk besluit van 11 oktober 1991, genomen overeenkomstig artikel 30 bis van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, dat de regeling vaststelt voor de werknemers op wie de genoemde overeenkomst niet van toepassing is.

In beginsel worden die afwezigheden niet bezoldigd, behoudens andersluidende cao-regelingen op het niveau van het paritair comité of de onderneming.

Het onderhavige wetsvoorstel heeft tot doel de werknemer die met toepassing van de voornoemde wettelijke en verordenende bepalingen van het werk afwezig is vanwege de ziekenhuisopname van een descendent of een adoptie- of pleegkind een uitkering toe te kennen in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, gedurende 10 arbeidsdagen per kalenderjaar. Het bedrag van de uitkering zou gelijk zijn aan 75 % van het gederfde loon, welk percentage bij koninklijk besluit zou kunnen worden verhoogd, onverminderd gunstiger bepalingen die van toepassing zijn op de werknemers.

B. Context van de aanhangigmaking

Het Bureau heeft de bespreking van het voorgelegde vraagstuk toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen. Op grond van de werkzaamheden van die commissie hebben de leden van het Bureau in een brief van 1 september 2008 aan de heer A. DE DECKER, Senaatsvoorzitter, de volgende punten meegedeeld.

Het Bureau van de Raad heeft in eerste instantie zijn belangstelling voor dat vraagstuk laten blijken en heeft erop gewezen dat het vraagstuk past in het algemenere kader van de combinatie arbeid-gezin, waarin de Raad al talrijke initiatieven heeft genomen, met name de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 45 houdende invoering van een verlof om dwingende redenen die hij op 19 december 1989 heeft gesloten.

Het Bureau heeft bovendien geconstateerd dat het wetsvoorstel, volgens de wetgever, zijn oorsprong vindt in het feit dat de ziekenhuisopname van een inwonend kind een dermate grote impact heeft op het functioneren van de ouders, dat een uniforme regeling inzake de vergoeding voor de verlofdagen waarop zij hiervoor een beroep doen, aangewezen is, en dat is thans niet het geval.

In dat verband heeft het Bureau gewezen op de noodzaak van een duidelijk en eenvoudig rechtskader en eraan herinnerd dat de toenemende verscheidenheid in verlof- en vergoedingsstelsels niet bijdraagt tot het waarborgen van die doelstelling.

Om die reden heeft de Raad zich voorgenomen alle aspecten van dat vraagstuk te onderzoeken, om een globaal en geharmoniseerd antwoord te bieden voor het geheel van de verlof- en vergoedingsstelsels.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Algemene beschouwingen

De Raad heeft het probleem dat ten grondslag ligt aan het voorgelegde wetsvoorstel met de grootste aandacht onderzocht.

Tijdens zijn werkzaamheden heeft hij geconstateerd dat verschillende wetsvoorstellen over diverse vormen van verlof in behandeling zijn bij het Parlement en dat een aantal van die voorstellen aan de Raad werden voorgelegd.

De ministerraad van 23 oktober 2008 heeft bovendien maatregelen inzake moederschapsverlof¹, vaderschapsverlof en ouderschapsverlof goedgekeurd, welke maatregelen respectievelijk werden uitgevoerd in het kader van de artikelen 129 en 133 van de programmawet van 22 december 2008 alsook door een koninklijk besluit van 27 maart 2009².

Naast die maatregelen heeft de regering tijdens haar vergadering van 28 november 2008 besloten een algemene evaluatie van de bestaande verlofstelsels te vragen aan de sociale partners. Op grond daarvan moet de regering, naast de voornoemde drie maatregelen, een standpunt kunnen innemen over de verschillende bestaande verlofstelsels en over de verschillende bij het Parlement ingediende wetsvoorstellen. In dat kader werd de Raad verzocht zich in het bijzonder uit te spreken over voorstellen die de minister van Werk in haar algemene beleidsnota van 4 november 2008 doet inzake rouwverlof, adoptieverlof en verlof voor ouders van zwaar zieke kinderen.

Gezien de omvang van die problematiek en de verscheidenheid van de vele initiatieven die thans aan de gang zijn, heeft de Raad besloten zich in dit advies te concentreren op het verlof tijdens de ziekenhuisopname van een zwaar ziek kind, waarop het voorgelegde wetsvoorstel betrekking heeft. De met dit dossier samenhangende adviesaanvragen worden behandeld in het kader van advies nr. 1.689.

Om de toenemende diversificatie van de verlof- en vergoedingsstelsels niet te versterken, heeft de Raad het verkieslijk geacht voor dat specifieke vraagstuk een oplossing voor te stellen in de lijn van de bestaande verlofstelsels, met een versoepeling ervan.

De Raad wenst verder ook een antwoord te bieden voor de situaties waarin de ziekenhuisopname van een kind onvoorzien is en die niet worden behandeld in het voorgelegde wetsvoorstel.

¹ De Raad heeft zich over deze maatregel uitgesproken in zijn advies nr. 1.668.

² Koninklijk besluit van 27 maart 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 oktober 1997 tot invoering van een recht op ouderschapsverlof in het kader van de onderbreking van de beroepsloopbaan.

In het licht van die beschouwingen heeft de Raad het wenselijk geacht de bevoegdheid van de sociale partners inzake combinatie arbeid-gezin te doen gelden en stelt hij een alternatieve oplossing voor in het kader van een bestaand instrument, dat volgens hem passender is.

B. Voorstel van de Raad

De Raad constateert dat het koninklijk besluit van 10 augustus 1998 tot invoering van een recht op loopbaanonderbreking voor bijstand of verzorging van een zwaar ziek gezins- of familielid de daarin bedoelde werknemers het recht geeft hun arbeidsovereenkomst volledig te schorsen op basis van artikel 100 van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen of hun voltijdse arbeidsprestaties te verminderen met 1/5 of de helft op basis van artikel 102 van dezelfde wet voor het verlenen van bijstand of verzorging aan een gezinslid of een familielid tot de tweede graad dat lijdt aan een zware ziekte.

Hij is van mening dat het koninklijk besluit met enkele aanpassingen ook van toepassing kan zijn op de situatie van het verlof voor bijstand aan of verzorging van een zwaar ziek kind dat in een ziekenhuis opgenomen is.

De Raad drukt dan ook de wens uit dat na de eerste negen artikelen, die de algemene regeling van het koninklijk besluit vormen, een afdeling over die specifieke situatie wordt opgenomen.

Hij vraagt concreet dat de bepalingen van die tweede afdeling de onderstaande elementen omvatten. Hij dringt erop aan dat de regels van de bestaande algemene regeling, namelijk de eerste negen artikelen van het koninklijk besluit, van toepassing blijven bij ontstentenis van afwijkingen in het kader van de specifieke regels die gelden voor de situatie van de ziekenhuisopname van een zwaar ziek kind.

Die afwijkingen hebben betrekking op de volgende punten:

1. Toepassingsgebied ratione materiae

De Raad constateert dat de in het koninklijk besluit bedoelde werknemers krachtens artikel 3 van het koninklijk besluit het recht hebben hun arbeidsovereenkomst volledig te schorsen op basis van artikel 100 van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen of hun voltijdse arbeidsprestaties te verminderen met 1/5 of de helft op basis van artikel 102 van dezelfde wet voor het verlenen van bijstand of verzorging aan een gezinslid of een familielid tot de tweede graad dat lijdt aan een zware ziekte.

Hij drukt de wens uit dat de volledige schorsing van de arbeidsovereenkomst, zoals wordt beoogd door dat artikel, ook zou gelden voor de bijstand aan of de verzorging van een zwaar ziek kind dat in een ziekenhuis opgenomen is.

Om praktische redenen is hij van mening dat het recht op de vermindering van de arbeidsprestaties, dat in hetzelfde artikel 3 wordt beoogd, in dit geval niet van toepassing kan zijn.

2. Toepassingsgebied ratione personae

De Raad constateert dat het koninklijk besluit van toepassing is op alle in artikel 1 bedoelde werknemers.

Om een toename te vermijden van het aantal werknemers dat het recht op de volledige schorsing van de arbeidsovereenkomst kan doen gelden, dringt de Raad erop aan dat in de specifieke situatie van de ziekenhuisopname van een zwaar ziek kind, het recht om de arbeidsovereenkomst volledig te schorsen zou gelden voor iedere persoon die samenwoont met het kind en instaat voor de dagelijkse opvoeding ervan.

In geval van niet-samenwonen zal dat recht kunnen worden uitgeoefend door een ouder in de eerste graad van het kind of, bij ontstentenis daarvan, door een familielid tot de tweede graad.

3. Definitie van het begrip "zware ziekte"

De Raad constateert dat volgens artikel 4 van het koninklijk besluit onder zware ziekte wordt verstaan, elke ziekte of medische ingreep die door de behandelende arts als dusdanig wordt beschouwd en waarbij de arts oordeelt dat elke vorm van sociale, familiale of emotionele bijstand of verzorging noodzakelijk is voor het herstel.

Hij drukt de wens uit dat die definitie wordt aangepast aan de situatie van de ziekenhuisopname van een kind en dat het begrip "zware ziekte" wordt gedefinieerd als elke ziekte of medische ingreep die door de behandelende arts van het kind als dusdanig wordt beschouwd en waarbij die arts oordeelt dat elke vorm van sociale, familiale of emotionele bijstand of verzorging noodzakelijk is.

De Raad dringt erop aan dat in de definitie geen melding wordt gemaakt van het herstel.

4. Duur van de schorsing van de arbeidsovereenkomst

De Raad constateert dat de artikelen 6 en 6 bis van het koninklijk besluit bepalen dat de onderbrekingsperiodes enkel opgenomen kunnen worden met periodes van minimum een maand.

Volgens hem staat die periode van minimum een maand niet in verhouding tot de specifieke situatie die hij wil regelen.

Hij dringt er dan ook op aan dat, in geval van een ziekenhuisopname van een zwaar ziek kind en onverminderd de bestaande regelgeving, de prestaties ook kunnen worden onderbroken voor een periode van minimum een week, die één keer kan worden verlengd. Om praktische redenen zullen die periodes niet mogen worden opgesplitst en niet deeltijds mogen worden opgenomen. Het moet gaan om volledige, opeenvolgende dagen.

In het kader van de regeling voor de alleenstaande werknemers zal in dezelfde aanpassing moeten worden voorzien.

Volgens de Raad is een periode van minimum een week, die één keer kan worden verlengd, geschikter in het kader van een betere combinatie arbeid-gezin. Die kortere periode laat de betrokken werknemer immers toe te voldoen aan zijn legitieme behoefte om bij het in een ziekenhuis opgenomen kind te zijn en beperkt tegelijkertijd de arbeidsorganisatorische moeilijkheden waarmee de werkgever kan worden geconfronteerd.

5. Kennisgeving aan de werkgever

De Raad constateert dat volgens artikel 8 van het koninklijk besluit, de kennisgeving aan de werkgever minstens zeven dagen vóór de ingangsdatum van de schorsing van de arbeidsovereenkomst moet gebeuren, tenzij de partijen schriftelijk een andere termijn overeenkomen.

Hij wenst ook tegemoet te komen aan de gevallen waarin de ziekenhuisopname van het kind onvoorzien is. Hij dringt er dan ook op aan dat die kennisgeving minstens zeven dagen vóór de ingangsdatum van de schorsing van de arbeidsovereenkomst zou gebeuren, tenzij de behandelende arts een attest afgeeft waaruit blijkt dat de ziekenhuisopname van het kind onvoorzien is. In dat geval moet de werkgever zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht.

Wanneer de onderbreking van de arbeidsovereenkomst voor een nieuwe periode van een week wordt verlengd, moet de werkgever ook zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht.

6. Uitstel

De Raad constateert dat de werkgever, krachtens artikel 8 bis van het koninklijk besluit, binnen twee werkdagen na de ontvangst van de schriftelijke kennisgeving, zoals gebeurd overeenkomstig artikel 8, de werknemer ervan in kennis kan stellen dat de ingangsdatum wordt uitgesteld om redenen die verband houden met het functioneren van de onderneming.

Gezien het specifieke karakter van de situatie in kwestie, drukt de Raad de wens uit dat die bepaling niet van toepassing zou zijn voor de ziekenhuisopnames van een kind, die niet meer dan een of twee weken bedragen.

7. Overgang van de specifieke regeling naar de algemene regeling

Wanneer na de eerste week van de ziekenhuisopname blijkt dat het kind langer moet blijven dan voorzien en dat de arbeidsovereenkomst langer zal worden onderbroken dan de twee weken die maximum worden toegekend door de specifieke regeling, zal de werknemer zich moeten beroepen op het recht om van het werk afwezig te zijn voor een periode van minimum een maand, zoals bepaald in de artikelen 6 en 6 bis van het koninklijk besluit.

Volgens de Raad moeten in dat geval de twee weken die reeds zijn toegekend in het kader van de specifieke regeling, in mindering worden gebracht op die periode van minimum een maand.

De kennisgeving aan de werkgever zal gebeuren volgens de algemene regeling, bepaald in artikel 8 van het koninklijk besluit.

x x x

Aangezien een eventuele aanneming van het voorstel van de Raad zal leiden tot een aanpassing van het voornoemde koninklijk besluit van 10 augustus 1998, dringt de Raad erop aan zich te kunnen uitspreken over het ontwerp van wijzigingsbesluit.
